

53212 גישות להערכת יעילות ביצועי הארגון Approaches to Efficiency Evaluation of the Organization Performance

נקודות זכות: 2.0 שעות : 2.
דרישות קדם: שיטות אופטימיזציה בהנדסת תעשייה, מבוא לכלכלה – מיקרו

תאור הקורס

יעילות של מערכת מורה על המידה בה משאביה מנוצלים לשם השגת מטרותיה. מדידת היעילות הינה אמצעי חשוב לשיפור וכתוצאה מכך להשגת יתרון תחרותי, צמיחה וריווחיות. הקורס מקנה ידע תיאורטי בגישות השונות למדידת יעילות הארגון ומקנה כלים מסורתיים וחדשניים למדידתו. דרך חשובה להעריך ולשפר את ביצועי הארגון, היא באמצעות השוואה לארגונים אחרים ובמיוחד לארגונים מובילים בענף, תוך אימוץ תהליכים מוכחים (Best-Practices). הקורס מתבסס על עבודה עצמית של הסטודנטים באמצעות מטלות שבועיות. בנוסף יבצע כל סטודנט עבודה/פרויקט סמסטריאלי שיוצג בשעור האחרון של הסמסטר. תהליך הלימוד של יחידה נעשה בשני שלבים שלב ההכנה ושלב הדיון. ההכנה: מיד בתום כל מפגש, יועלה לאתר הקורס חומר הלימוד של יחידת הלימוד הבאה. חומר הלימוד יכלול: טקסט או טקסטים לקריאת חובה, מטלה שבועית, חומר עזר, רשימה ביבליוגרפית וקישורים לאתרים רלוונטיים. כל סטודנט יקרא את קריאת החובה ויבצע את המטלה השבועית. את המטלה יש לשגר לאתר, עד ליום אחד לפני מועד הפגישה השבועית. בנוסף יוטל על סטודנט או זוג סטודנטים להכין את קריאת החובה של יחידת הלימוד להצגה בכיתה. מפגש שבועי בכיתה: כל מפגש שבועי יחל בהצגת קריאת החובה על ידי הסטודנטים. לאחר מכן, יערך דיון מונחה על ידי המרצה בהשתתפות כל תלמידי הקורס. ניתן להעדר לכל היותר מפגישה אחת במשך כל הקורס.

נושאי הקורס

1. מבוא: הגדרת מושג יעילות הביצוע, מושגי יסוד, הקשר בין יעילות הארגון לכושר תחרותו, חשיבות מדידת היעילות בארגון, סיווג הגישות העיקריות, סוגי מדדים, מערכת למדידת יעילות ברמת הארגון ותכונותיה.
2. הגישה החשבונאית: שיטות למדידת יעילות באמצעות יחסים חשבונאיים פשוטים, מדידה באמצעות מדדים חלקיים, מדידה באמצעות מודל מצרפי.
3. הגישה הכלכלית: מדידה באמצעות פונקציות כלכליות- פונקצית תשומה (Input Demand Function), פונקצית תפוקה (Output Supply Function), פונקצית עלות (Cost Function), פונקצית רווח (Profit Function), פונקצית ייצור (Production Function), שינוי טכנולוגי (Technical Change), פונקצית מרחק עבור תפוקות (Output Distance Function), פונקצית מרחק עבור תשומות (Input Distance Function).
4. אינדקסים ומדידת יעילות: הכרה של השיטות המקובלות לחישוב מדדים (Index numbers) בהקשר למדידת השינוי ביעילות על פני הזמן, מדדים שרשרתיים לעומת למדדים ביחס לנקודת בסיס, מדדי כמויות ומדדי מחירים, מדדי Laspeyres, Passche, Fisher ו-Tornqvist.
5. הגישה ההנדסית: פיתוח מדדים מקומיים על בסיס תקנים – חלקיים ומצרפיים,
6. Benchmarking: הגדרת המושג, שימושים ותועלות, עקרונות התהליך, סוגי Benchmarking, יפורטו הסוגים הבאים: Process benchmarking and identifying Product ,Performance benchmarking, Financial benchmarking, best practices Strategic benchmarking, benchmarking.
7. Benchmarking באמצעות הגישה ההנדסית: מדידה ביחס לאמת מידה גלובלית – פיתוח מדדים גלובליים, מערכות השוואה בין ארגונים.
8. שיטת המעטפת (DEA) יתרונותיה וחסרונותיה, מודל CCR הבסיסי, מודל CCR הרחבה, הרחבות מודל CCR: אילוצים על משקלות, שימוש ביחידות היפותטיות, מדדים יחסיים ומוחלטים, מודלים נוספים של DEA, ישומים של מודל DEA למדידת יעילות בארגוני שרות כגון: בתי חולים, בתי ספר וכד'.

הרכב הציון

- מטלות שבועיות (35%)
- הצגת קריאת החובה של יחידת הלימוד השבועית (15%)
- עבודה/פרויקט מסכם (35%)
- מצגת של העבודה/פרויקט מסכם (15%)

ספרות

- מאמרים מכתבי עת.
- Coelli T. J., Rao D. S. P., O' Donnell C. J., and Battese G. E., *An Introduction to Efficiency and Productivity Analysis*, 2nd ed., Springer, 2005.
- Cooper, W.W. Seiford L.M. and Tone K., *Data Envelopment Analysis: A Comprehensive Text with Models, Applications, References and DEA-Solver*, 2nd Edition, Springer, 2006.
- Charnes A., Cooper W., Lewin A. Y., Seiford L. M. (eds.), *Data Envelopment Analysis: Theory, Methodology and Applications*, Springer, 1995.
- Edosomwan J. A., *Integrating Productivity and Quality Management*, 2nd ed., Marcel Dekker, Inc., 1995.
- Robert J. and Boxwell Jr., *Benchmarking for Competitive Advantage*, McGraw-Hill, 1994.
- Bogan C. H. and English M. J., *Benchmarking for best practices: Winning through Innovation Adaption*, McGraw-Hill, 1994.
- Satty T. L., *The Analytic Hierarchy Process: Planning, Priority Settings, Resource Allocation*, McGraw-Hill (New-York), 1980.